

Lysset

September 2014

UDGIVET AF GRUNDEJERFORENINGEN LYSET

INDHOLD I DETTE NUMMER

- Sommerfest 2014
- Nye flotte stakitter
- Drama på Fengersvej
- Bedre Byggeskik
- Loppemarked og Affald
- Fjernvarme
- Erfaring med nyt tag
- Aktion mod "allergi-plante"

Kære Naboer,

September nærmer sig sin afslutning, men ved lejlighed kan vi da heldigvis stadig nyde både blå himmel, godt vejr og noget der ligner dejlig sensommer.

I dette nummer når vi vidt omkring; vi mindes sommerfesten, tænker lidt på haven, skal på spadseretur, følger op på varmekonsumet, og glædes over nye stakitter og tiltag.

Inden det bliver rigtigt koldt, skal vi endnu en gang samles på Vigerslev Allé Skole til årets generalforsamling.

Det er altid hyggeligt, og vi mødes onsdag den 29. oktober 2014, klokken 19:00.

På gensyn!

Redaktionen

Årets vinderkage 2014:

NYE "GAMLE" STAKITTER

Der er kommet mange nye stakitter i Lyset på det seneste.

For eksempel er flere af naboerne først til højre på Steenbergsvej 4, 6 og 8 gået sammen om at få lavet et langt stakit.

Også længere nede på Steenbergsvej og på Steins Plads er der kommet nye stakitter op, så Lyset igen er ved at få et markant præg af de samme karakteristiske stakitter som for hundrede år siden.

Det koster selvsagt en del, enten at renovere gamle stakitter eller at sætte nye op, men mon ikke det både øger herlighedsværdien, mens man bor i huset, og måske endda gør huset mere værd?

Og måske bliver dit hus mere værd, når naboerne ordner deres stakit? Det er lige før, at man skal ind og takke med en flaske vin...

Du kan finde mere om Lysets stakitter på websiden:

<http://www.lyset-i-valby.dk/Istand/Stakitter/Stakit.htm>

DRAMA PÅ FENGERSVEJ

Af René, Fengersvej 17

Det var ellers en helt rolig sommermorgen, midt i sommerferien, men pludselig var der et værre postyr midt på Fengersvej.

På den anden side af vejen gik genboen og en anden kvinde rundt om en bil, talte sammen og begyndte at tømme bilen for barnestole, tasker og grej fra bagagerummet.

Og så måtte jeg jo have sko på og over for at undersøge sagen.

Den unge kvinde var Kristina, der var en smule fra koncepterne, og bestemt ikke glad. Hun havde afleveret junior i børneinstitutionen på Eschrichtsvej og mens hun var væk fra bilen, opdagede en forbipasserende en rotte inde på bilens instrumentbræt.

Forsigtigt åbnede hun fordøren og kiggede efter rotten, og da hun kiggede ind i bilens handskerum, så hun den i et splitsekund med egne øjne, inden den forsvandt ind under instrument-brættet. Så nu skulle bilen ses efter og tømmes, for det var da ikke sjovt med en rotte!

Kort efter ankom den tilkaldte service-medarbejder fra Københavns Kommunes skadeservice. Han havde selvfølgelig oplevet rotter i biler tidligere, og kastede sig resolut over opgaven med en løsning.

"Der er kun én ting at gøre", fortalte han. "Den skal fanges i en fælde." Og så lagde han to solide stål smækfælder på bilens gulvtæppe, én foran passagersædet og én bag forsædet.

Begge fik en god portion peanutbutter påsmurt, for det dufter godt og er tillukkende for rotter. "Den skal nok gå i fælden meget hurtigt, dels fordi det er varmt og dels fordi, den ikke kan holde ud at være sulten og tørstig", fik vi fortalt. Og så kørte manden fra kommunen.

Kristina's mand Jonas ankom lidt senere, og så fik vi alt deres grej vippet over i min bil og fik det kørt hjem til dem. Deres tur til sommerhuset måtte aflyses, for bilen skulle efterlades godt og grundigt lukket og låst. Og så var det "bare" om at vente og sikre sig, at rotten gik i fælden.

Jeg kiggede til bilen med passende mellemrum, men desværre skete der ikke noget samme dag, og heller ikke næste dag. Faktisk var jeg forbi bilen en sidste gang sent den anden aften, og lyste ind i bilen, for at se om rotten var gået i fælden. Og pludselig sad den lige der i lygtens lys, tæt ved siden af fælden, hvorfra den stirrede direkte på mig. "Eye-to-eye", intet mindre. Vi blev vist begge lidt forskrækkede, og den forsvandt lynhurtigt igen.

Dagen efter supplerede vi med lidt sveden spegepølse, men først næste dags formiddag gik rotten endelig i fælden.

Jonas ankom med masser af rengøringsgrej og strenge ordre fra Kristina om, at alle flader skulle tørres af, inden han måtte flytte bilen.

Bilen blev kørt direkte til fagfolk, der skulle damprense overalt efter alle kunstens regler.

Det endte altså godt, bare ikke for rotten!

FAKTA

Rotter kan let fristes til at søge ind i biler, gerne ud på kolde morgenstunder. Det sker mest på landet, men altså også en gang i mellem her midt i byen.

Måske er bilens motor stadig lidt lun eller måske er der efterladt noget i bilen, der dufter sødt og lokker, for eksempel småkager eller sukkerstads.

Og der er mange steder, hvor en rotte kan komme ind i bilen, ofte lettest gennem motorrum.

Har man først opdaget, at der er en rotte i bilen, skal man lukke den, for det dur ikke blot at lade alt stå åbent. Det er jo nemlig ikke sikkert, at man ser rotten stikke af, og man kan ikke vide, om den fortsat ligger et eller andet sted i bilen.

Derfor SKAL den fanges, så man er sikker på, at den kommer væk.

KØBENHAVNS KOMMUNE:

Ring straks 33 66 58 17 hvis du har set en rotte indendørs.

Vi fjerner rotter gratis, da rottebekæmpelse er betalt over ejendomsskatten.

Har du set en rotte indendørs, på en institution eller ved en fødevarevirksomhed, skal du ringe 33 66 58 17 mellem 09.00 og 15.00. Efter kl. 15.00 er telefonnummeret 33 66 25 85.

Vi kommer akut indenfor få timer i tidsrummet 08.00 - 22.00.

Hvis du har set en rotte udendørs, kan du sende en online anmeldelse. Vi bestræber os på at komme så hurtigt som muligt, men laver en prioritering af de anmeldelser, vi har fået ind.

www.kk.dk/da/borger/bolig/miljoe/skadedyr

"Ud med Italien, ind med Møgeltønder!" – og med Lyset...

Vores "haveby" er en del af en arkitektur-historisk bevægelse.

Den 7. september var vi et par stykker fra Lyset, som deltog i Dansk Arkitekturcenters guidede gåtur om "Bedre byggeskik i Valby", der indgik i "Golden Days"-programmet.

Vores guide var lektor Nan Dahlkild fra Københavns Universitet, og hovedtemaet var den arkitekturbevægelse, som kaldes "Bedre Byggeskik". Strengt taget er Lyset en forløber, for foreningen Bedre Byggeskik blev først dannet i 1915, og dér stod alle vores huse jo færdige – men strømningerne i arkitekturen har rødder længere tilbage.

Turen startede i Lyset, derfra gik vi til Valby Vænge, hvorefter vi krydsede banen og besøgte den "røde by" og den "hvide by", som er to af de 5 andre byggeforeninger i Valby, der blev dannet ud over Lyset.

Dét med byggeforeninger begyndte efter koleraepidemien i København 1853, som førte til et ønske om sundere boliger til arbejderklassen. Først kom lægeforeningens boliger "Brumleby", så kom B&W-arbejdernes byggeforeninger ved "kartoffelrækkerne" i 1865.

"Lyset" og Valby Vænge hører til en senere generation af samme bevægelse, men er også stærkt inspireret af den engelske bevægelse for havebyer til den jævne befolkning.

Ud over de små haver til hvert hus fremhævede Nan Dahlkild de buede gadeforløb som for eksempel på Steins Plads som typisk for havebyerne, og også smutvejen imellem rækkerne (gangstien).

"Lyset" udspringer både af den engelske havebystil og af den københavnske byggeforeningsbevægelse, men er samtidigt et tidligt eksempel på "Bedre Byggeskik". Denne bevægelse byggede videre på idéen med havebyerne og byggeforeningerne og gjorde derudover oprør mod finkulturel renæssance-æstetisk – deraf sloganet "Ud med Italien, ind med Møgeltønder". Først og fremmest

kæmpede man dog imod den stigende industrialisering af byggeriet. Det gode håndværk skulle tilbage, det var bevægelsens allervigtigste mål. Derfor ville man tegne en række forlæg til gode huse til den almindelige befolkning, som traditionelle håndværkere kunne opføre i større antal.

Man etablerede også "Tegnehjælpen", hvor bevægelsens arkitekter for en skilling hjalp almindelige borgere med at tegne deres individuelle huse ud fra brugernes ønsker og bevægelsens idéer. Som et kuriosum kan nævnes, at Emma Gad ivrigt støttede bevægelsen.

I Valby Vænge nævnte Nan Dahlkild blandt andet husenes forskelle, fx skiftevis spids gavl, halv valm og hel valm, samt variationen mellem pudsede og murede facader, som typisk påvirkning fra Bedre Byggeskik. Det skulle ikke være éns det hele, der skulle være plads til variation og en "pittoresk" byplanlægning.

Store boligblokke med éns lejligheder var skræmmebilledet – også den arbejdende befolkning skulle have mulighed for at leve i en villaby med variation, buede veje, grønne oaser, luft og Lys(et).

Arne, Fengersvej 7

Foto 1

Det buede vejforløb på Steins Plads blev fremhævet som typisk påvirkning af engelske havebyer.

Foto 2:

Også stien mellem husrækkerne er typisk for havebyer.

Foto 3:

Variationen mellem spidse gavle og halv valm i Valby Vænge er typisk for Bedre Byggeskik.

Foto 4:

Eksempel på den "pittoreske" byplan med skiftevis murede og pudsede facader.

HERLIGT LOPPEMARKED IGEN I ÅR

Lyset arrangerede igen i år loppemarked på Steins Plads. Lørdag d. 24. maj blomstrede 18-20 boder op på pladsen.

Både børn og voksne var klar til at gøre en god handel. Børnetøj, nøgleringe og biler var blandt årets salgssucceser.

Mange gæster fra vejene omkring Lyset deltog også i år. "Vi var næsten dobbelt så mange som sidste år. Herligt!" fortæller Marianne fra Eschrichtsvej, der er blandt loppemarkedets arrangører.

Selvom det kun er andet år, Lyset holder loppemarked, er det allerede blevet en tradition.

"Vi fik i arrangørgruppen i Bæredygtighedsudvalget god hjælp af flere fra Lyset og det betød at vi fik det meget bedre markedsført.

Som noget nyt har vi haft artikler i lokalavisen, vi har fået det annonceret på diverse hjemmesider og ved fælles hjælp fik vi delt mange flyers ud. Samtidig var der højt solskin på selve dagen og gode minde fra sidste års loppemarked. Alt sammen opskriften på et velbesøgt loppemarked." afslutter Marianne.

Lysets grundejerforening støttede igen i år afviklingen af loppemarkedet, så alle deltagere kunne få en kop kaffe, og så loppemarkedet kunne blive bredt annonceret i lokalbladet.

Mange boder valgte igen i år at donere en del af overskuddet til et godt formål. I år gik bidraget til Redbarnet og nødhjælpsarbejdet i Syrien. I alt gav beboerne i Lyset 2060 kr.

AFFALDS SORTERING

Nyt fra Bæredygtighedsudvalget

Her i sommer fik vi husstands omdelt en fin GUIDE TIL AFFALDSSORTERING fra Københavns kommune.

I guiden er der gode anvisninger på hvordan man kan sortere sit husholdnings affald i: PAP, PAPIR, ELEKTRONIK, HÅRD PLAST, METAL, DAGRENOVATION, FARLIGT AFFALD, GLAS OG STORSKRALD.

I etage ejendomme har kommunen opstillet beholdere, hvor det sorterede affald kan lægges i, men hos os er det stadig kun beholdere til: grønt, papir husholdningsaffald og farligt affald.

Bæredygtighedsudvalget tog derfor kontakt til Københavns kommune for at høre hvilke planer de har for at få os med i deres affaldssorterings initiativ?

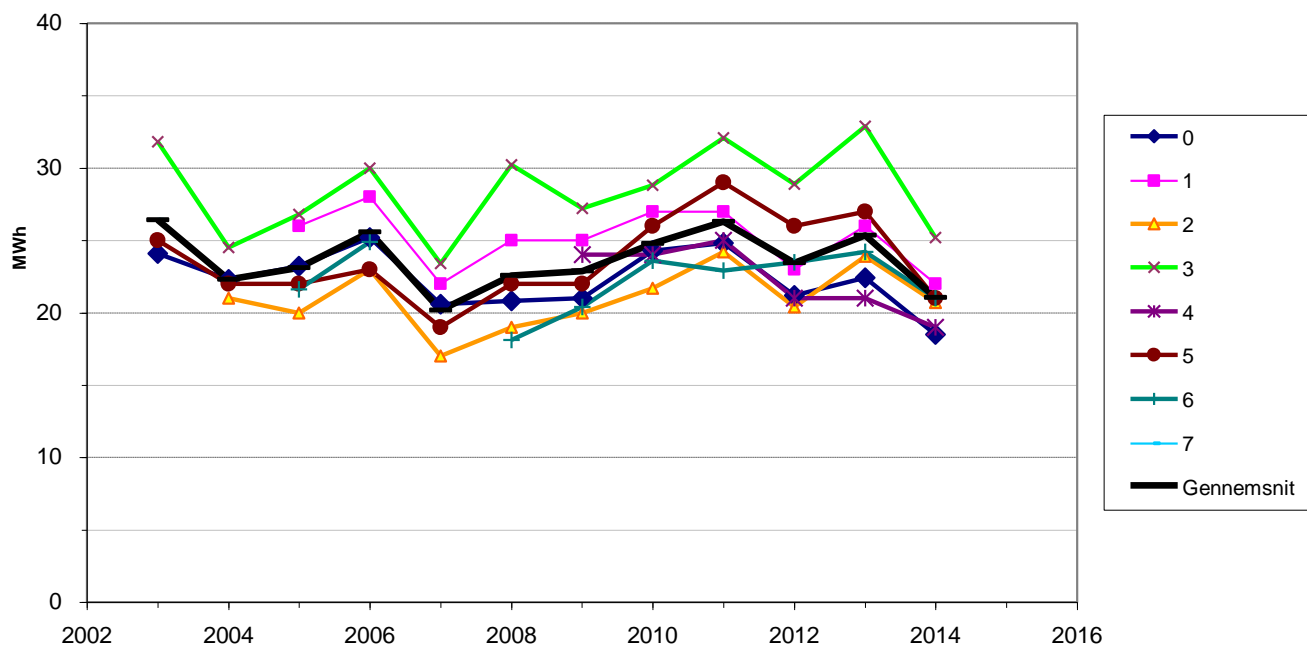
Deres plan er at vi i starten af 2015 får en ny beholder der er opdelt i tre rum, så vi kan adskille hård plast, elektronik og metal fra vores almindelige husholdnings affald.

Kommunen overvejer tilmed at tilbyde de husstande der måtte ønske det, på forsøgsbasis, at dele husholdningsaffaldet i bioaffald og andet. Mens pap forsat skal bundes og afleveres i forbindelse med storskrald.

Så selv for os der bor i hus bliver det fra 2015 lettere at få sorteret vores affald.

Fjernvarmeforbrug i Lyset

Af Helge Rørdam Olesen

Maj-nummeret af Lysavisen indeholdt en opfordring til at man kunne udfylde et skema over sit fjernvarmeforbrug igennem årene. Nu foreligger resultatet, og det kan være til nytte også for de, der ikke udfyldte det. Man kan nemlig se, hvordan ens eget forbrug ligger i forhold til det, der ellers forekommer i Lyset, og derved få en idé om, hvor meget man kan spare ved forskellige tiltag.

Der foreligger tal fra 8 huse. De er vist i figuren som det årlige forbrug i Mwh i hver fyringssæson siden 2003 (årstallet angiver det forår, hvor fyringssæsonen sluttede). For 4 af de 8 huse er der ikke data for hele tiden siden 2003.

Den tykke sorte kurve på figuren viser for hvert år det gennemsnitlige forbrug for de huse, der har rapporteret deres forbrug.

Denne kurve varierer vældig pænt i takt med graddagtallet - med andre ord er forklaringen på variationen fra år til år hovedsageligt hvor varm eller kold vinteren har været.

Variationen fra hus til hus har mange forklaringer. Her spiller det ind om man har

supplerende opvarming (brændeovn), hvor godt huset er isoleret, hvilke vinduer man har, og hvor mange beboere der er i huset. Tabellen herunder giver nogle centrale oplysninger om hvert af de 8 huse.

Hus nr	Gennemsnitsforbrug (Mwh)	Supplerende opvarming	Antal beboere
2	21.0	Ja	2
0	21.9	Nej	2-5
6	22.2	Ja	3-6
4	22.3	Ja	4
7	22.6	Nej	3-6
5	23.7	Ja	2-3
1	25.1	Nej	2-3
3	28.5	Nej	2
Gennemsnit	23.4		

Hus nr. 2 har som helhed det laveste forbrug (21,0 Mwh/år). Det er et hus, hvor der fyres med brændeovn i overgangsperioderne (ca. ½ rummeter), og som i øvrigt er godt isoleret på loftet (300 mm), mindre godt på 1. sal (30-50 mm), og ikke er isoleret i stueetagen. Dog er hele huset hulmursisoleret omkring 1980.

Det næstlaveste forbrug (21,9 Mwh/år) findes i hus nr. 0, der ikke har supplerende opvarmning, men til gengæld lidt indvendig isolering på næsten alle vægge (typisk 50-100 mm, i trapperummet dog kun 30 mm) og på loftet (100-200 mm). Løvrigt har dette hus det laveste forbrug af alle i de to seneste fyringssæsoner efter at det har fået 3-lags energiruder og er blevet hulmursisoleret.

Det højeste energiforbrug (28,5 Mwh/år) forekommer i hus nummer 3. Tykkelsen af isolering på loftet er formentlig 100 mm, mens der i øvrigt ikke er isolering af væggene, bortset fra hulmursisolering fra 1963. Der er flerlagsvinduer fra år 2000.

Det kan meget vel tænkes, at de 8 husejere der har besvaret spørgeskemaet ikke er typiske for situationen i *hele* Lyset, men tallene her kan give alle husejere i Lyset en målestok til at vurdere deres varmeforbrug.

Du kan finde alle oplysninger fra undersøgelsen i et Excel-ark på websiden <http://www.lyset-i-valby.dk/varme>.

I Excel-arket er der også mulighed for at indtaste dine egne tal, hvis du gerne vil se på en figur, hvordan dit forbrug ligger i forhold til de 8 huse.

På det ark, der ligger offentligt tilgængeligt, er husene anonyme. Men på forespørgsel kan du godt få tilsendt en udgave af Excel-arket, hvor husene kan identificeres.

Bemærk at man skal være meget forsigtig med at lave indvendig isolering på grund af risiko for skimmelsvamp.

Du kan få oplyst dit eget fjernvarmeforbrug således:

- Gå ind på Hofors hjemmeside, www.hofor.dk.
- Vælg Tast Selv Service og log ind.
- Du får brug for dit kundenummer og BS-nummer, der findes på din fjernvarmeregning.
- Vælg menupunktet "Mit forbrug".

ALTANRENOVERING

Nu i sommer blev det ved en altanrenovering i Lyset konstateret, at de bærende jernbjælker så ud til at være OK, når man betragtede den del, der stak uden for muren.

Men da nogle sten i muren blev fjernet, viste det sig at alle tre jern var kraftigt tæret, og altanen stod ikke til at redde.

Hvis du står over for en altanrenovering, så check Lysets webside om altaner for den nyeste information:

<http://www.lyset-i-valby.dk/Istand/Altan.htm>

UDE I VALBY

Peter Olesens nye bog "Ude i Valby", der blev omtalt i maj-nummeret af Lysavisen, er nu udkommet.

Bogen beskriver kort snesevis af fine og dejlige steder i Valby. Den omtaler også Lyset med rosende ord, blandt andet skriver Peter Olesen, at

"Byggeforeningen Lyset er en ren solstrålehistorie..."

Det er jo dejligt med ros og anerkendelse, men desværre er omtalen af Lyset ganske kortfattet.

Vi har ganske få eksemplarer af bogen til favørpris – 50,- kroner – men ellers kan den selvfølgelig købes i boghandelen.

Henvendelse Helge, 36 30 31 01

Erfaringer med nyt tag

Af Lisa Toft Jensen

Så fik vi nyt tag på Steins Plads nr. 1.

Overvejelsen havde stået på nogle år, vinterstormen gjorde det mere aktuelt, idet der røg flere rygningstegl, der skadede andre tegl i deres fald. Derudover var taget over trappe opgangen og det lille toilet uisolaret, øvrige tagflader var isoleret indefra uden nedstropning – dvs. der ligger knap 15 cm rockwool.

På anbefaling fra naboen Steins vej nr. 5, tog vi kontakt til Compara – et firma der er specialiseret i at udarbejde entreprise kontrakter og indhente tilbud.

Tagene i Lyset er ikke udformet efter moderne principper. Kravet er nu at der er et undertag, et forhold der tidligere har været løst med under og/eller overstrygning. Der er mange ting at tage stilling til vedr. nyt tag, materialerne der bruges kommer i mange kvaliteter og den løsning man vælger kan pga udformningen og materialernes holdbarhed svinge med 100.000,-

Vi valgte den dyre løsning med bedste tegl og fast undertag. Compara udformede en minutøs entreprisekontrakt, der nøje beskrev hvad der skulle udføres, hvornår der skulle føres tilsyn og hvornår betalingsraterne på byggeriet skulle falde. Herefter indhentede Compara 3 tilbud.

Ud fra samme udbud svingede priserne med 100.000,-. Vi valgte ikke det dyreste, ej heller det billigste, men det hvor håndværkerne kunne starte hurtigt, så taget kunne lægges i en tørvejs periode.

Compara har også været vores kontakt til kommunen, idet den moderne tagløsning kræver dispensation fra lokalplanen, fordi taget skal hæves, hvilket ændrer facadens udformning.

Vores tag blev udført af et hårdtarbejdende firma fra Fyn til en pris af omkring 457.000.- inkl. moms. I prisen indgik efterisolering. Imidlertid lå vores oprindelige isolering så pænt, at der kun blev efterisolaret, svt. kip, over trappeopgangen, og der hvor der ved opretningen af tagspær blev plads. Hvad der blev sparet på isolering blev brugt på ekstra murerarbejde.

Rådgivningsfirmaet Compara har som omtalt i artiklen hjulpet ved projektering af nyt tag og indhentning af tilbud mv.

Compara tilbyder den type ydelse til fast pris til Lysets beboere. Du finder mere information på Lysets webside om tag og skotrender:

<http://www.lyset-i-valby.dk/Istand/Skotrender.htm>

SÅDAN BREMSER DU ALLERGIPLANTE

Guide fra Astma Allergi Forbundet

Hvis du er haveejer, så har du måske den meget allergifremkaldende plante, bynke ambrosie, i din baghave. Bynke Ambrosie er nemlig ved at få fodfæste i de danske haver, for dens frø er især ankommet fra fuglefoderblandinger. Her får du en guide, så du kan identificere planten og derefter fjerne den.

Mange har hørt om den, men de færreste ved, hvordan den ser ud. Sådan er det med planten bynke-ambrosie. Planten vokser primært i private haver, hvor man har fodret fugle, da frøet har været i en række fuglefoderblandinger.

Planten er her allerede, men det er vigtigt, at den ikke for alvor gør sit indtog i Danmark. Pollen fra planten er stærkt allergifremkaldende og har givet store problemer med allergi i andre europæiske lande, hvor den har vundet frem, fortæller Anne Holm Hansen, vicedirektør i Astma-Allergi Danmark.

Mange haveejere kender dog ikke planten og ved ikke, at det er en bynke-ambrosie, de har stående. Astma-Allergi Danmark har derfor samlet en guide, der skal hjælpe haveejere til at identificere planten. Målet er, at gøre de private haveejere opmærksomme på planten

og få deres hjælp til at bremse dens indtog i den danske natur.

Vi opfordrer til, at du rykker planten op med rode, hvis du finder den i din have. Derefter skal den enten brændes eller smides i affaldssækken, så plante og frø bliver destrueret. Har du pollenallergi i forvejen, så få hjælp til at fjerne planten, råder Anne Holm Hansen.

Uanset om du selv er ramt af allergi eller ej, er det en stor hjælp, at du fjerner planten.

Pollen fra bynke-ambrosie bliver nemlig let spredt med vinden og kan genere i mange kilometers omkreds. Et forsigtigt skøn lyder desuden på, at få bynke-ambrosie fodfæste i Danmark, kan det give op mod 100.000 nye tilfælde af allergi.

Forlænger pollensæsonen

Pollensæsonen i Danmark begynder typisk midt i februar, når de første forårstræer som el og hassel begynder at blomstre. Sæsonen slutter typisk sidst i august. Bynke-ambrosie blomstrer i september og oktober.

Det betyder, at planten også har potentiale til at forlænge pollensæsonen med seks til otte uger. Så er der ikke mange pollenfri måneder tilbage om året, siger Anne Holm Hansen.

Astma-Allergi Danmark har opfordret til handling i form af bynke-ambrosie-dage i stil med de velkendte "bjørneklo-dage", hvor man rundt om i kommunerne har initiativer til at få planten udryddet.

- Vi vil gerne gøre meget mere og helst i fællesskab med kommuner, offentlige styrelser, politikere og den enkelte borger. Tusindvis af mennesker har allergi, så vi må bremse nye planter, der viser sig at være meget allergifremkaldende. Astma er i mange tilfælde udløst af allergi, så en forebyggende indsats vil hjælpe både mennesker med astma og høfeber, siger Anne Holm Hansen og fortsætter:

- Med en beskeden indsats kan vi på nuværende tidspunkt gøre noget for at bekæmpe bynke-ambrosie og forebygge flere tilfælde af astma og allergi. Det bliver langt sværere, hvis vi venter.

Om bynke-ambrosie og allergi

- Op mod en million danskere har i dag allergi over for pollen. Med bynke-ambrosie vil det tal givetvis stige. Det anslås, at planten kan forårsage over 100.000 nye allergitilfælde samt forlænge pollensæsonen for mange, der i forvejen har allergi over for andre pollen.
- Pollen fra bynke-ambrosie er stærkt allergifremkaldende, de er i den værste kategori ligesom birkepollen.
- Planten blomstrer i september/oktober og kan forlænge den danske pollensæson med op til to måneder.
- I et større europæisk studie havde 19,8 procent blandt allergipatienter fra Odense Allergicenter positiv priktest overfor bynke-ambrosie.
- Symptomerne på allergi over for bynke-ambrosie er høfeber og astma. Kontakt med planten allergi i form af nældefeber.
- I Europa er der i dag 4 millioner med allergi over for bynke-ambrosie. I USA har 29 millioner allergi over for pollen fra planten.
- I Schweiz er 12 procent af befolkningen allergisk over for pollen fra planten, hvor den vokser og 25 procent af alle schweizere med pollenallergi får astma af planten.
- Forskere mener, at bynke-ambrosie er skyld i halvdelen af de astmaanfald, som folk oplever der, hvor planten gror i Centraleuropa.
- Bynke-ambrosie blev første gang fundet i de danske pollenfælder i 1999. Siden har der næsten hvert år været pollen både i fælden i København og Viborg.

Selve planten

- Bynke-ambrosie, der hedder *Ambrosia artemisiifolia* L. på latin, tilhører kurvblomstfamilien og til slægten henføres 23 andre arter. Bynke-ambrosie ligner lidt grå-bynke, der er en kendt plante i vejsider og på brakmarker i Danmark.
- Bynke-ambrosie er ligeledes en ukrudtsplante og vokser hyppigt på agerjord, affaldspladser og nhaver i Midt- og Østjylland samt på øerne.
- Bynke-ambrosie bliver godt en meter høj og kendes på sine bregneagtige blade og mange, tætte

blomsterstande, der ligner grågrønne musehaler. Den blomstrer i september og oktober.

- Første gang bynke-ambrosie blev registreret i Danmark var for ti år siden i Nordsjælland. Nu er der meldinger om planten fra flere steder i landet.
- Bynke-ambrosie er kommet til Danmark gennem transport af jord og i fuglefrø. Fuglefrø kan sorteres, men det bliver ikke rutinemæssigt gjort i dag.

Udbredelse

- Bynke-ambrosie er i dag meget udbredt i Slovakiet, Kroatien, Ungarn, Serbien, Slovenien og Tjekkiet.
- Den breder sig i Østrig, Norditalien, Frankrig, Schweiz og Tjekkiet.
- Planten er også fundet i Polen, Tyskland og Sverige.
- Pollen fra planten kan ligesom pollen fra birk spredes med vinden over store afstande.
- Bynke-ambrosie stammer oprindeligt fra Nordamerika.

Bynke-ambrosie og den danske natur

- Bynke-ambrosie er en enårig plante og overlever derfor fra år til år som frø. Ved at fjerne planten kan man sikre, at den ikke frøspreder sig til nye områder næste år.
- Bynke-ambrosie spreder sig fra haven ud i naturen via agerjord, affaldspladser og andre områder med forstyrret vegetation, fx byggegrunde, industrigrunde, parkeringspladser, havnepladser og banegårde samt langs vejkanter.
- Med et varmere klima vil bynke-ambrosie kunne producere mange frø og dermed udgøre en trussel mod danske allergikere og den danske natur.
- Planten er medtaget i Skov & Naturstyrelsens handlingsplan for invasive arter, hvor du også kan rapportere, hvis du har set en bynke-ambrosie.

Læs mere her

<http://www.astma-allergi.dk>

<http://www.naturstyrelsen.dk>

Invasive dyr og planter i haven

Dræbersnegl

Denne snegl spiser planterne i din have og kan udkonkurrere bl.a. den sorte skovsnegl. Dræbersneglen kommer fra den Iberiske halvø og kendes også under navnet Iberisk skovsnegl.

Mink

Vinken kan rydde reder for æg og afkom og er derfor en trussel mod fugle og mindre pattedyr. Den kommer fra Nordamerika og kan forveksles med lilder, mår eller odder.

Mårhund

Dette dyr er en trussel mod fugle og mindre pattedyr. Mårhunden kommer fra Asien og må fanges i fælder og reguleres hele året. Kan forveksles med grævling eller ræv.

Harlekinmariehøne

Denne mariehøne kommer fra Østasien og truer andre mariehøns. Kan forveksles med de danske 2-, 7-, 10- og 16-plettede mariehøns.

Bjergfyr

Bjergfyr spreder sig kraftigt og ændrer beskyttet natur som heder og lignende. Træet kommer fra de bjergrige egne i Centraleuropa og blev indført til Danmark i slutningen af 1700-tallet.

Canadisk gyldenris

Denne plante er naturligt hjemmehørende i Nordamerika. I Danmark udkonkurrer den stort set alle andre planter i dens nærhed. Planten kan muligvis forårsage høfeber.

Glansbladet hæg

Dette lille træ stammer fra Nordamerika men blev omkring år 1800 indført til Danmark som prydblade. Glansbladet hæg spreder sig og overtager beskyttet natur som heder.

Japansk pileurt

Denne store pileurt skaber et højt og tæt dække, hvorunder ingen andre planter eller dyr trives. Planten kom til Danmark for ca. 100 år siden og er naturligt hjemmehørende i Østasien.

Kæmpe-bjørneklo

Planten kan danne tætte bestande, der helt kan udkonkurrere andre dyr og planter. Den har en giftig saft, som kan give voldsomme brandsår lignende skader på huden. Stammer fra Kaukasus.

Rynket rose

Denne plante sætter så mange og tætte skud, at den udkonkurrerer andre planter hvor den står. Dens hyben er orangerøde og fladtrykt kugleformede og 2-3 cm i diameter.

Pastinak

Vild pastinak er beslægtet med pastinak fra urtehaven. Uden for haven breder den sig meget kraftigt og udkonkurrerer andre planter. Plantesaften er giftig på samme måde som saften fra kæmpe-bjørneklo.

Japansk hestehov

Planten vokser gerne på fugtige steder. Den er et problem for naturen langs vandløb hvor den skygger for andre planter så skrænterne blottægges og der ikke er noget til at holde på jorden.

Kastaneminermøl

Dette insekts larver lever i hestekastanietræets blade, som midt på sommeren, bliver brun-plettede og "kedelige at se på". På sigt kan der være risiko for at træet lider alvorlig skade.

Signalkrebs

Signalkrebs stammer fra Nordamerika og kan bære krebsepest, en svampesygdom, som er dødelig for den europæiske flodkrebs. Hold derfor ikke signalkrebs i din havedam eller sø.

Græskarpe

Denne fisk har en stor appetit på vandplanter. Det har negative konsekvenser for miljøet i søer og vandløb pga. de store mængder nedbrudt plantemateriale karpens udskiller.

Vandpest

Vandpest findes i søer, vandhuller og akvarier. Planten kan i løbet af kort tid dække hele vandfladen, og derved forhindre sollys i at nå ned under vandfladen. Stammer fra Nordamerika.

Bynke-ambrosie

Denne plante er stærkt allergifremkaldende. Bynke-ambrosie kommer oprindeligt fra Nordamerika men findes i dag i meget stort antal i Centraleuropa og er under spredning.

Bekæmpelse

Al bekæmpelse bør starte i det tidlige forår. Smid ikke haveaffald i naturen. Haveaffald afleveres i stedet på genbrugspladsen. Udsæt ikke invasive dyr som signalkrebs eller græskarpe i naturen. Kontakt din lokale vildtkonsulent hvis du får besøg af mårhund.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Vores anbefaling

Invasive arter er dyr og planter, der ikke hører hjemme i Danmark. De er kommet hertil ved menneskets hjælp på forskellig måde og har en negativ indflydelse på de danske dyr og planter. Plakaten her indeholder et udsnit af de invasive dyr og planter som du kan støde på i din have.

Smid ikke haveaffald i naturen. Smid ikke jord fra haven i naturen. Både haveaffald og jord kan indeholde frø, plantedele og æg fra invasive planter og dyr. De kan sprede sig i naturen. Haveaffald afleveres på genbrugspladsen.

Læs meget mere om bekæmpelse, kendetegn og udbredelse på naturstyrelsen.dk/invasiv

Adresseliste for udvalg og bestyrelse i Lyset

Specielt for den elektroniske udgave af Lysavisen:

Her er ingen adresseliste.

Se i stedet

<http://www.lyset-i-valby.dk/Adresser.htm>

På internettet findes kun få e-mail-adresser (for at undgå spam).

Se den trykte Lysavis for en adresseliste, som inkluderer e-mail-adresser for udvalgene.

Generalforsamling for grundejerforeningen Lyset

Onsdag den 29. oktober 2014, kl. 19:00 på Vigerslev Allé Skole, Vigerslev Allé 108, 2500 Valby.

Foreløbig dagsorden

1. Valg af op til 2 dirigenter.
2. Vedtagelse af dagsorden.
3. Valg af referent.
4. Godkendelse af referat.
Find referatet her: www.lyset-i-valby.dk/GenForsaml/GEN13.pdf
5. Formandens beretning.
Aktivitet i bestyrelsen og foreningen.
6. Kassereren aflægger regnskab.
7. Beretning fra nedsatte udvalg:
 - *Forskønnelsesudvalg vedr. kommunens forvaltning af vores bevarende lokalplan*
 - *Fastelavnstestudvalg*
 - *Sommerfestudvalg*
 - *Bladudvalg*
 - *Bæredygtighedsudvalg (Loppemarked)*
8. Godkendelse af kommissorium for Forskønnelsesudvalget. Udkast bliver uploadet på Lysets hjemmeside senest 15.10.2014.
9. Valg til bestyrelse og udvalg.
Formand, suppleant og 1. revisor vælges i lige år. Genvalg kan finde sted.
10. Forslag fra medlemmer og bestyrelse. **Frist: Onsdag den 15.10.2014.**
11. Fastlæggelse af foreningens arbejdsopgaver i det kommende år.
Budget 2015.
12. Vedtagelse af kontingent.
13. Eventuelt.
Vedr. punkt 10 kan nye diskussionspunkter mailes eller postes til formanden senest d. 15.10.
Endelig dagsorden og eventuelle tilhørende dokumenter vil blive uploadet på Lysets hjemmeside den 21.10.2014.

Såfremt man er forhindret i at deltage i generalforsamlingen kan der afgives fuldmagt til enten bestyrelsen eller andet medlem. Bestyrelsen vil gerne opfordre at denne mulighed benyttes, idet der traditionelt har været problemer med stort nok fremmøde til at generalforsamlingen er beslutningsdygtig.

Med venlig hilsen

Niels Ulrik Friis, formand for Grundejerforeningen Lyset, Fengersvej 21, 2500 Valby.
E-mail: nielsulrikfriis@hotmail.com Mobil: 31 26 80 26.

På Lysets websider findes en blanket, hvor du kan give en anden person fuldmagt til at stemme på dine vegne. Se <http://www.lyset-i-valby.dk/GenForsaml/Fuldmagt.pdf>

Bestyrelsens sammensætning kan ses på <http://www.lyset-i-valby.dk/Adresser.htm>